

«Sary towuk saman seçer...» / satiriki hekaýa

Category: Hekaýalar, Kitapcy, Satiriki hekaýalar

написано kitapcy | 24 январа, 2025

"Sary towuk saman seçer..." / satiriki hekaýa «SARY TOWUK SAMAN SEÇER...»

Rayon sowetiniň sessiýasynda magaryf bölüminiň müdiri Sypaýy Sypjykowa söz berilýär. Epeý-epeý ädip münbere çykan müdir petekesini gaýşardyp, nazym bilen söze başlaýar:

– Ýoldaşlar! Biziň rayon magaryf bölümimiz ýaşlara bilim hem edep-terbiýe bermekde bahasyna ýetip bolmajak sogap iş alyp barýar. Ýöne işimiziň heniz ilerlebermeýänini boýun almaly, ýoldaşlar! Onuňam bize bagly bolmadyk sebäpleri bar. Biziň öz işimizi has göwnejaý guramagymyz üçin ýagty klaslar ýetmezçilik edýär. Bar bolan mekdep jaýlarymyzamy düýpli remonta mätäçliginden ýaňa, ýediň enesi ýaly ebtini agdaryp dur. Gurluşykçylaryň biagyrllygy zerarly men diýen mugallymlarymyz göz-gülban bolup duran klaslara girip bilmän, bialaç öz hojalyk işlerine mübtela bolmaly bolýar, ýoldaşlar. Ýaňky düninim, klaslar weýran bolup ýüzüňe seredip dursa, olaň içinde wagt ýitirip ýörmän, öz melleklerimizde işlese, halkymyz üçin has peýdaly ahyry. Has dogrusy ol ýurdumyzyň Azyk programmasyna biziň goşandymyzdyr. Düýpli remonta başlanylýança biz, ine, şeýle halk bähbitli işlere ýüz urmaga mejbur bolduk. Biziň işimiziň işini görýän zatlaryň ýene-de biri, olam düninim, ýoldaşlar, ene-atalaryň biagyrllygy. Şolar bizi kän ýerde ýüňsakal edýär, ýoldaşlar!

Birinjiden-ä, olar öz çagalaryna sowat öwredenoklar. Heý öz çagasyna sowat öwretmeýänem ene-ata bormy?! Gynansagam, şeýle ene-atalar bar eken, ýoldaşlar! Onda-da biziň raýonymyzda kän eken. Biri-ikisi däl, hemmesi şeýle. Biriniňem çagasy zat bilenok. Näme sorasaň, ýetim tokly ýaly, boýnuny burup dur. Iň bärkisi mugallymlarynyň adynam bilenoklar. Heý, beýlede bir biagyrllyk bomy? Toba-essagpyrylla! Ikinjidenem düninim, edep-

terbiýe berenoklar. Edep-terbiýe dagy ene-atalaň çep elinden gelýän zat bolmaly ahyr. Ýöne mekdebe diklenäýmeli däl-ä. Mugallymlar onsuzam şäher ilatyny gök-önüm bilen üpjün etmek ýaly il bähbitli işiň hötdesinden zordan gelýär. Terbiýeçilik işlerini bir olaň üstüne atmalyň-a! Bu ýerde komsomolyňam, medeniýet bölüminiňem günäsi az däl. Okuwçylar bile mekdepden daşary terbiýeçilik çäreleri geçirmeli şolar ahyr, näme işleri barmyş başga?!

Işimizi bökdeýän kemçilikleriň ýene biri: kitapdyr depder ýetmezçiligi. Kitap-depder bolmasa çagalary nädip okadaly biz. Ýa gadymky edilişi ýaly haty daşyň ýüzüne ýazdyralymy?! Üstesine specialistlerimizem ýetenok biziň. Bir dilçi haýsy pirtmete ýetsin. Ýoldaşlar, biz özümize bagly zatlaryň hemmesini edýäs. Öňem nygtaýşymyz ýaly, bize bagly däl sebäpler kän. Şolaryň iň esasysam okuwçylaryň özleri. Asyl belañ körügi şolarda. Okanoklar-how! Onsoň mugallym pahyr nätsin?! Olaň özi öň ony-muny görüp, zordan okuwy gutaran adamlar. Gelibem bärde zehiniňi ýakmaly bolsa, bolmaz-a! Oglan diýeniň bir okar, öwrener. Bular beýle däl. Tüýs bir äjit-mäjit. Ogullary weýenniden hat ýazyp bilmese, ýene mugallym pahyr günäkärmiş. Görşümüz ýaly, ýoldaşlar, raýon boýunça ýetişigiň pesligi diňe bize bagly däl eken. Bizde jinnek ýaly günä ýok. Şu zatlarda siziň ýardam etmegiňizi haýyş edýän, ýoldaşlar! Esasanam, şu okuwçylary bir okadeweriň! Wiý, bagyşlaň, okar ýaly edeweriň.

Magaryf bölüminiň müdiri moýmudyklap münberden düşenden soň güwwüldili el çarpyşmalar zaly göçürere getirdi. Müdiriň çykyşyndan elheder alyp, ýek-tük ýakasyny tutup oturan bolaýmasa, näme diýilenine-de, näme üçin el çarpýanynda düşünmän, ýöne keypine şarik bolup oturanlardy, zaldakylaryň köpüsi. Aglabasy bolsa, beýle çykyşy ilkinji gezek diňlemeli däl. Olaryň ýyllar boýy eşidýäni şu zeýilli çykyşlardy. «Kim özünde günä goýsun?!» Iş başarmaýandyklaryny boýun alaýsalar boljak welin... Eger-eğer... Birem boýun almaz. Gassap bolsa, goýny günäkärlemek, başlyk bolsa, howany günäkärlemek ganyna ornan-a bulaň. Sypjyk zaňňaryň özünde günä goýmaýşyny görýämiň. «Oglan okadybilemizok» diýenok, gaýta, bar günäni

çagalaň üstüne atdy oturyberdi» diýip, häliden bári eşiden zatlaryna haýran galyp, başyny ýaýkap oturan ak mapraç, gartaşan aýal eşidiler-eşidilmez hüňürdedi.

Sessiýany alyp baryjy ýerinden turdy-da:

– Onda näme ýoldaşlar, magaryf meselesine degişli ýörite kamysa düzeliň. Goý, ýagdaýy gowy öwrensinler, olara kömek etmek gerek – diýip, ol müdire minnetdarlyk bildirdi.

Aýnagözel GELDIÝEWA.

«Tokmak» žurnaly, 1991 ý. Satiriki hekaýalar